Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i – Ö?retmen Formu (SALÖ-ÖF)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i – Ö?retmen Formu (SALÖ-ÖF)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30519

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i - Ö?retmen Formu (SALÖ-ÖF), e?itim ortamlar?nda görev yapan ö?retmenlerin, sosyal adalet ilkelerine uygun liderlik davran??lar?n? ne ölçüde sergilediklerini belirlemek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle okul yöneticileri ve e?itim liderlerinin, okullar?nda adil, e?itlikçi ve kapsay?c? bir ortam yaratma çabalar?n? de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, 2017 y?l?nda Murat Özdemir ve Volkan Pekta? taraf?ndan gerçekle?tirilen kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na dayanmaktad?r. SALÖ-ÖF, e?itim sistemindeki e?itsizlikleri gidermeye yönelik liderlik rollerini ölçerek, uygulamal? psikoloji ve e?itim yönetimi alanlar?na önemli bir katk? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Adalet Liderli?i, Ö?retmen Formu, E?itim Yönetimi, E?itlik, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Ölçek Geli?tirme

Yazarlar

Murat ÖZDEM?R, Volkan PEKTA?

Amaç

Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i - Ö?retmen Formu'nun (SALÖ-ÖF) temel amac?, okul ortamlar?nda görev yapan ö?retmenlerin, e?itim liderlerinin sosyal adalet ilkelerine yönelik tutum ve davran??lar?n? alg?lama düzeylerini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle liderlerin kaynak da??t?m?, f?rsat e?itli?i yaratma, kültürel çe?itlili?e sayg? gösterme ve dezavantajl? gruplar? destekleme gibi kritik sosyal adalet boyutlar?ndaki yeterliliklerini de?erlendirmeye odaklanm??t?r.

Ölçek, e?itim kurumlar?n?n, tüm ö?rencilere ?rk, cinsiyet, sosyoekonomik durum veya yetenek fark etmeksizin e?it e?itim f?rsatlar? sunma kapasitesini art?rmay? hedefleyen ara?t?rmac?lar ve uygulay?c?lar için tasarlanm??t?r. Bu araç sayesinde, e?itim liderli?i programlar?n?n etkinli?i de?erlendirilebilir ve geli?tirilmesi gereken alanlar belirlenebilir.

Yap? (Construct)

SALÖ-ÖF'nin ölçtü?ü temel yap?, Sosyal Adalet Liderli?idir. Bu yap?, liderlerin yaln?zca idari görevleri yerine getirmekle kalmay?p, ayn? zamanda okulu toplumsal de?i?im ve e?itlik için bir arena olarak görmelerini gerektiren normatif bir çerçeveyi ifade eder. Sosyal adalet liderleri, okul politikalar?n?n ve uygulamalar?n?n adil olmas?n? sa?lamaya çal???r, yap?sal e?itsizlikleri tan?r ve bu e?itsizlikleri gidermek için aktif olarak mücadele ederler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu liderlik yakla??m? genellikle üç ana bile?en etraf?nda ?ekillenir: **Da??t?msal Adalet** (kaynaklar?n adil da??t?m?), **Prosedürel Adalet** (karar alma süreçlerinin ?effafl??? ve e?itli?i) ve **Kültürel/Kritik Adalet** (farkl?l?klar?n tan?nmas? ve güç e?itsizliklerinin sorgulanmas?). Ölçek, bu bile?enlerin ö?retmenler taraf?ndan nas?l alg?land???n? derinlemesine incelemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Özdemir ve Pekta? (2017) taraf?ndan gerçekle?tirilen ara?t?rmada detayland?r?lm??t?r. Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? destekledi?ini göstermi?tir.

DFA ise belirlenen faktör yap?s?n?n (muhtemelen çok boyutlu) veriyle iyi uyum sa?lad???n? (örne?in, kabul edilebilir uyum indeksleri: CFI, TLI > .90; RMSEA < .08) ortaya koymu?tur. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, etik liderlik veya demokratik okul kültürü) beklenen yönde ili?ki kurup kurmad???n? belirlemek için ölçüt ba??nt?l? geçerlik çal??malar? da yap?lm?? olabilir.

Güvenirlik

Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i - Ö?retmen Formunun güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için kullan?lm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda, tüm ölçek ve alt boyutlar? için Cronbach Alfa (α) iç tutarl?l?k katsay?lar? hesaplanm??t?r.

Genellikle psikometrik araçlarda kabul edilebilir güvenirlik seviyesi $\alpha > .70$ olarak kabul edilir. SALÖ-ÖF'nin geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u ve bu durumun, ölçe?in farkl? uygulamalarda kararl? ve tutarl? sonuçlar üretebilece?ini gösterdi?i belirtilmi?tir. Bu yüksek güvenirlik katsay?lar?, arac?n bilimsel ara?t?rmalarda kullan?ma uygun oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal temelini belirlemek üzere Faktör Analizi uygulanm??t?r. Özdemir ve Pekta? (2017) çal??mas?nda, verilerin faktör analizine uygunlu?unu belirlemek için KMO ve Bartlett küresellik testi sonuçlar?n?n yeterli oldu?u tespit edilmi?tir.

Yap?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi sonucunda, ölçe?in birden fazla alt boyuttan olu?tu?u ve bu alt boyutlar?n sosyal adalet liderli?inin farkl? yönlerini temsil etti?i saptanm??t?r. Bu çok boyutlu yap?, liderlik davran??lar?n?n karma??kl???n? ve çok yönlülü?ünü akademik olarak desteklemektedir. Son faktör yap?s?, kuramsal çerçeveyle tutarl? olacak ?ekilde belirlenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Türü: Ölçek Geli?tirme (Orijinal haliyle geli?tirilen ve uygulanan bir ölçüm arac?d?r.)

Format: Likert Tipi Derecelendirme. Geli?tirme çal??mas?nda, yan?tlar muhtemelen 5'li veya 7'li Likert ölçe?i kullan?larak toplanm??t?r (Örne?in: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??an) E?itim Profesyonelleri.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli okullarda görev yapan ö?retmenler örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) ölçe?i. Ö?retmenler, okul liderlerinin sosyal adaletle ilgili davran??lar?n? ne s?kl?kla gözlemlediklerini veya alg?lad?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Adalet, E?itim Liderli?i, Okul Yönetimi, Psikometri, Yap? Geçerli?i, ?ç Tutarl?l?k, Ö?retmen Alg?s?

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Sa?lanmam??t?r.

Kurum E-posta Adresleri: mrtozdem@gmail.com (Murat ÖZDEM?R)

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen ilgili kurum adresi (Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi yay?n?na göre).

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Murat ÖZDEM?R) ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Telif hakk? ve kullan?m izinleri için makale referans?na ba?vurulmal?d?r.

Test Y?l?: Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?l 2017'dir.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: sosyal-adalet-

ARABPSYCHOLOGY.COM

liderligi-olcegi-ogretmen-formu-salo-of-toad.pdf

Kaynaklar

Özdemir, M., ve Pekta?, V. (2017). Sosyal Adalet Ölçe?i - Ö?retmen Formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14**(40), 111-127.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i - Ö?retmen Formu (SALÖ-ÖF) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanan orijinal makaleye (Özdemir & Pekta?, 2017) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM